

Wydział Prawa, kierunek Prawo, studia stacjonarne, rok III, **przedmiot: prawo finansów publicznych;** prowadzący: dr hab. Urszula K. Zawadzka-Pąk;
przedmiot: prawo finansów publicznych;
***

Finanse publiczne w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.
***
14.10.2021.

ZADANIE 1. PODMIOTY ZAANGAŻOWANE W PROCEDURĘ BUDŻETOWĄ

Proszę wskazać organy państwowe odpowiedzialne za wykonywanie poszczególnych funkcji dotyczących ustawy budżetowej uzupełniając pierwszą kolumnę tabeli następującymi nazwami organów: **Rada Ministrów, Sejm, Senat, Prezydent RP, Trybunał Konstytucyjny, Najwyższa Izba Kontroli**. Niektórym z nich powierzono więcej niż jedną funkcję.

Tabela 1. Kompetencje określonych organów w zakresie ustawy budżetowej wynikające z Konstytucji RP oraz terminy działań.

PROJEKT USTAWY BUDŻETOWEJ	
	posiada wyłączną inicjatywę ustawodawczą w zakresie ustawy budżetowej, ustawy o prowizorium budżetowym, zmiany ustawy budżetowej, ustawy o zaciąganiu długu publicznego oraz ustawy o udzielaniu gwarancji finansowych przez państwo (art 221 Konstytucji).
	podpisuje w ciągu 7 dni ustawę budżetową albo ustawę o prowizorium budżetowym przedstawioną przez Marszałka Sejmu. Do ustawy budżetowej i ustawy o prowizorium budżetowym nie stosuje się przepisu art. 122 ust. 5 Konstytucji, tzn. Prezydent nie może przekazać ustawy Sejmowi do ponownego rozpatrzenia (art. 224 ust. 1 Konstytucji).
	może uchwalić poprawki do ustawy budżetowej w ciągu 20 dni od dnia otrzymania jej z Sejmu (art. 223 Konstytucji).
	uchwala projekt budżetu państwa w zakresie i na zasadach określonych w Konstytucji i ustawach (art.146 ust. 4 pkt 5 Konstytucji).
	orzeka nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia złożenia mu wniosku przez Prezydenta w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy budżetowej albo ustawy o prowizorium budżetowym przed jej podpisaniem (art. 224 ust. 2 Konstytucji).
	przedkłada Sejmowi najpóźniej na 3 miesiące przed rozpoczęciem roku budżetowego projekt ustawy budżetowej na rok następny. W wyjątkowych wypadkach możliwe jest późniejsze przedłożenie projektu (art. 222 Konstytucji).
	uchwala budżet państwa na rok budżetowy w formie ustawy budżetowej (art. 219 ust. 1 Konstytucji).
	może w ciągu 14 dni zarządzić skrócenie kadencji Sejmu jeżeli w ciągu 4 miesięcy od dnia przedłożenia Sejmowi projektu ustawy budżetowej nie zostanie ona mu przekazana do podpisu (art. 225 Konstytucji).
PROWADZENIE GOSPODARKI FINANSOWEJ	
	prowdzi gospodarkę finansową na podstawie przedłożonego projektu ustawy jeżeli

	ustawa budżetowa albo ustawa o prowizorium budżetowym nie weszły w życie w dniu rozpoczęcia roku budżetowego (art. 219 ust. 4 Konstytucji).
	kieruje wykonaniem budżetu państwa oraz uchwała zamknięcie rachunków państwowych i sprawozdanie z wykonania budżetu (art. 146 ust. 4 pkt 6 Konstytucji).
SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA USTAWY BUDŻETOWEJ	
	przedkłada Sejmowi: 1) analizę wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej, 2) opinię w sprawie absolutorium dla Rady Ministrów, 3) informacje o wynikach kontroli, wnioski i wystąpienia, określone w ustawie (art. 204 Konstytucji).
	w ciągu 5 miesięcy od zakończenia roku budżetowego przedkłada Sejmowi sprawozdanie z wykonania ustawy budżetowej wraz z informacją o stanie zadłużenia państwa (art. 226 Konstytucji).
	rozpatruje przedłożone sprawozdanie i po zapoznaniu się z opinią Najwyższej Izby Kontroli podejmuje, w ciągu 90 dni od dnia przedłożenia mu sprawozdania, uchwałę o udzieleniu lub o odmowie udzielenia Radzie Ministrów absolutorium (art. 226 Konstytucji).

ZADANIE 2. HARMONOGRAM PRAC NAD BUDŻETEM

Proszę ułożyć chronologicznie harmonogram prac nad projektem ustawy budżetowej wpisując przybliżone nazwy miesięcy, w których odbywają się poszczególne etapy prac: **1) Luty (n-1)*; 2) Marzec (n-1); 3) Kwiecień–maj (n-1); 4) Czerwiec–lipiec (n-1); 5) Sierpień –wrzesień (n-1); Październik; 6) (n-1) –styczeń (n); 7) Styczeń–marzec (n).**

*Skrót: (n-1) oznacza rok poprzedzający, rok w którym będzie obowiązywać budżet; zaś (n) oznacza rok obowiązywania budżetu

Tabela 2. Orientacyjny harmonogram prac nad projektem ustawy budżetowej w Polsce

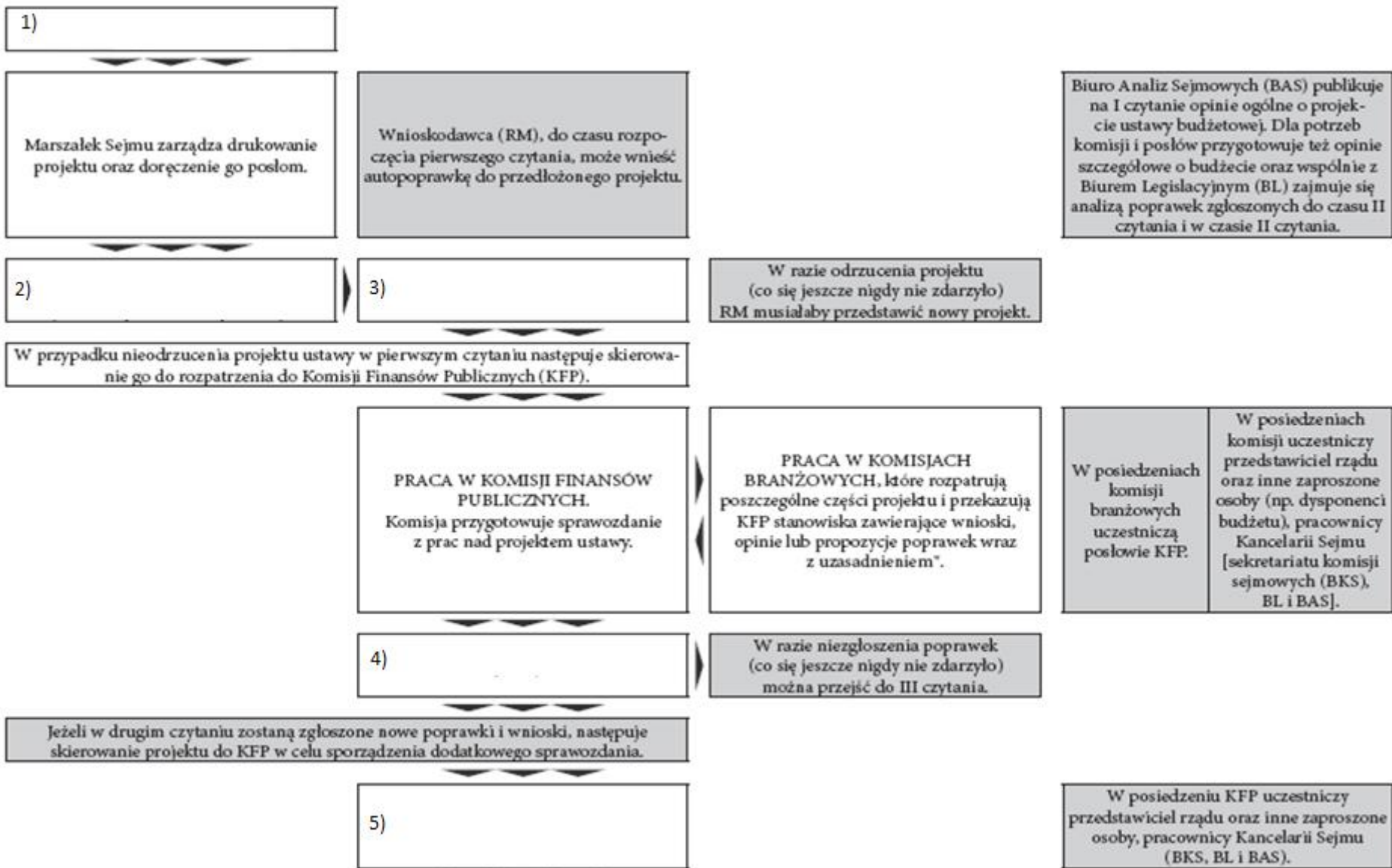
	Prace w Ministerstwie Finansów nad materiałami otrzymanymi od dysponentów i wieloma innymi dokumentami przed rozpatrzeniem przez Radę Ministrów. W praktyce suma kwot podawanych przez dysponentów jest zwykle wyższa od prognozowanych dochodów i prognozowanego deficytu. Oznacza to konieczność negocjacji między MF a pozostałymi ministerstwami. Efektem tych prac jest najczęściej albo zwiększenie deficytu albo ograniczenie propozycji ministerstw, albo zastosowanie obu tych rozwiązań.
	Minister Finansów wydaje rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na następny rok (tzw. nota budżetowa). Dysponenci budżetu stosownie do postanowień tego rozporządzenia wypełniają odpowiednie formularze, tabele i wysyłają je do końca miesiąca do Ministerstwa Finansów (niektóre informacje winny być przesłane wcześniej lub później).
	Prezydent podpisuje ustawę budżetową i następuje jej publikacja w Dzienniku Ustaw.
	Prace nad projektem budżetu odbywają się w parlamencie, który ma na nie 4 miesiące. Sejm uchwała ustawę budżetową w grudniu i przekazuje ją do rozpatrzenia Senatowi (który ma na swoje prace 20 dni). Senat w razie zaproponowania poprawek przesyła Sejmowi uchwałę. Po rozpatrzeniu uchwały Senatu przez Sejm Marszałek Sejmu przekazuje ustawę budżetową Prezydentowi do podpisu. Prezydent – dla którego Konstytucja przewidziała 7-dniowy termin – nie może ustawy budżetowej zawetować. Może jednak zwrócić się do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie jej zgodności z Konstytucją. Jeśli to zrobi, Trybunał ma 2 miesiące na wydanie orzeczenia w tej sprawie.
	Ministerstwo Finansów rozpoczyna prace nad wybranymi wskaźnikami makroekonomicznymi i różnymi regulacjami, umożliwiającymi przygotowanie projektu ustawy na następny rok. Ministerstwo przygotowuje prognozy dochodów, określa ogólne wytyczne budżetowe, ustala proponowany poziom deficytu i opracowuje prognozy tzw. sztywnych wydatków. Następnie MF zwraca się do poszczególnych ministerstw z zapytaniem o potrzeby, co do wydatków w następnym roku.
	Minister Finansów przedstawia Radzie Ministrów projekt budżetu na następny rok wraz z innymi dokumentami (w tym: strategia zarządzania długiem Skarbu Państwa i państwowym długiem publicznym w kolejnych latach – wcześniej była to 3-letnia strategia, a obecnie 4-letnia, oraz trzyletni plan limitu mianowań urzędników w służbie cywilnej). RM analizuje przedłożone dokumenty i dokonuje w nich określonych poprawek (nie zajmuje się poprawkami legislacyjnymi, edycyjnymi, za które odpowiada Rządowe Centrum

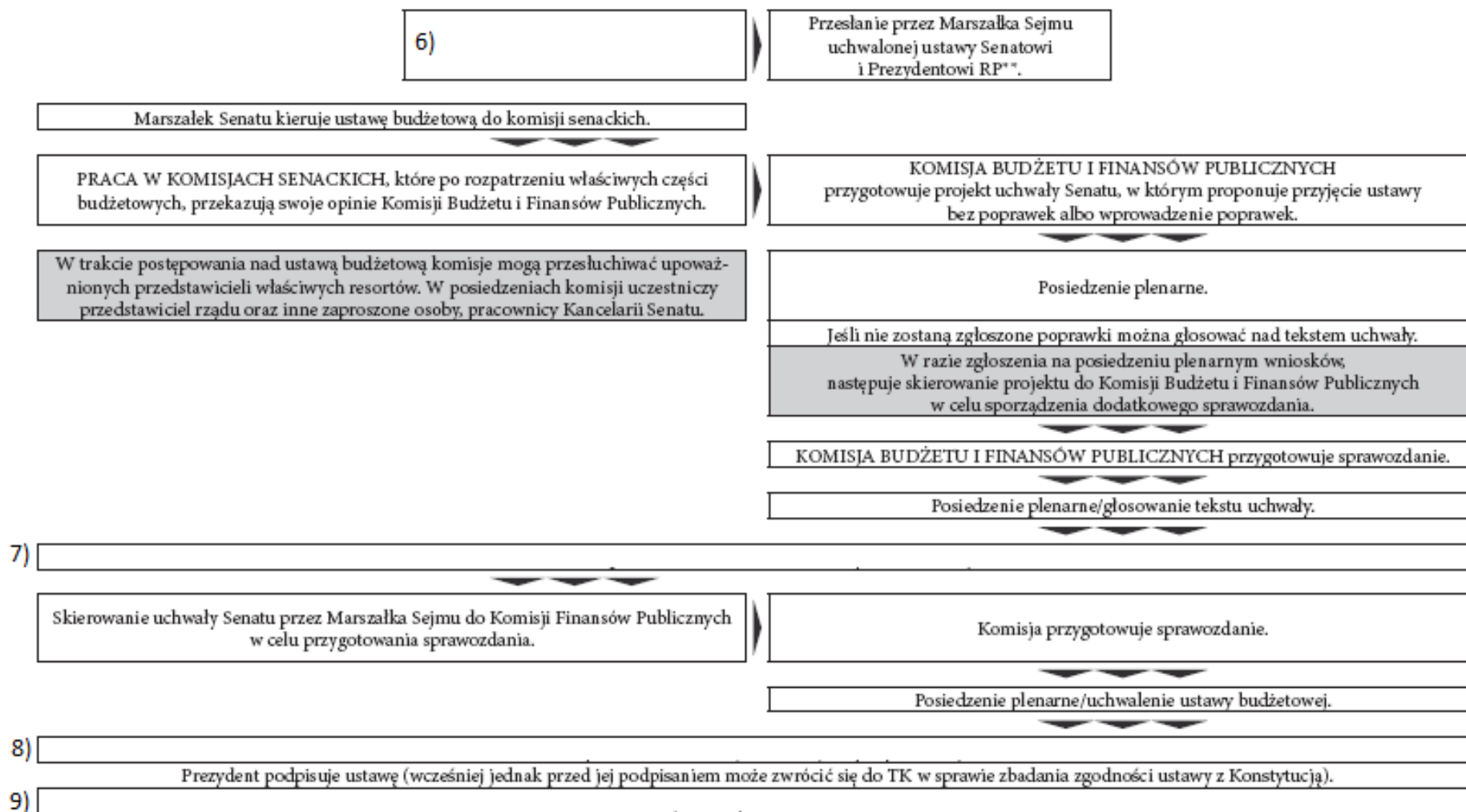
	Legislacyjne, poprawki znajdujące odzwierciedlenie w załącznikach projektu budżetu nanoszone są w Ministerstwie Finansów). Po ostatecznym zaakceptowaniu tych dokumentów RM przedstawia je Sejmowi (w końcu września). Strona rządowa nie później niż 20 dni przed przedstawieniem projektu ustawy budżetowej Sejmowi kieruje projekt wraz z uzasadnieniem do Komisji Trójstronnej, aby uzyskać stanowisko ze strony pracowników i pracodawców.
	Rada Ministrów debatuje nad określonymi dokumentami przedłożonymi przez Ministra Finansów (wytyczne do budżetu, informacja o prognozie makroekonomicznej jako podstawie projektu budżetu państwa na następny rok, proponowany maksymalny wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, założenia projektu budżetu). Przeprowadzane są także konsultacje z Trójstronną Komisją do Spraw Społeczno - Gospodarczych. Rada Ministrów do 10 maja przedstawia Komisji wstępną prognozę wielkości makroekonomicznych stanowiących podstawę do prac nad projektem budżetu, do 15 czerwca zaś kieruje do niej założenia projektu budżetu, aby umożliwić zajęcie stanowiska przez strony pracowników i pracodawców.

ZADANIE 3. PROCEDURA BUDŻETOWA

Schemat na drugiej stronie prezentuje procedurę budżetową państwa. Proszę wstawić w kratki oznaczone cyframi (1-9) brakujące etapy procedury budżetowej (a-i)

- a) **Publikacja ustawy budżetowej w Dzienniku Ustaw.**
- b) **Trzecie czytanie/uchwalenie ustawy budżetowej.**
- c) **Przesłanie przez Marszałka Sejmu ustawy do podpisu Prezydenta.**
- d) **Pierwsze czytanie.**
- e) **Praca w komisji finansów publicznych. Komisja przygotowuje dodatkowe sprawozdanie.**
- f) **Przesłanie projektu ustawy budżetowej przez Radę Ministrów do Sejmu.**
- g) **Przekazanie przez Marszałka Senatu uchwały Senatu do Sejmu.**
- h) **Skierowanie przez Marszałka Sejmu projektu ustawy budżetowej do pierwszego czytania na posiedzeniu plenarnym.**
- i) **Drugie czytanie.**

* Odrzucone przez komisje wnioski, opinie lub propozycje poprawek, dołącza się do stanowiska komisji na żądanie wnioskodawców, jako zdania odrębne.

** Niezwłocznie po ustaleniu tekstu ustawy w wyniku rozpatrzenia uchwały Senatu albo po uzyskaniu informacji o przyjęciu ustawy przez Senat bądź po bezskutecznym upływie terminu do podjęcia uchwały Senatu Marszałek Sejmu przesyła Prezydentowi tekst ustawy, potwierdzony swoim podpisem (art. 56 regulaminu Sejmu).

Źródło: na podstawie regulaminów Sejmu i Senatu.

